

موشک PrSM

جنایت ساعت ۱۷:۱۰

گزارش درخصوص حمله رژیم صهیونیستی اسرائیل
و آمریکا به ورزشگاه لامرد (۹ اسفند ۱۴۰۴)

معاونت امور حقوقی و بین المللی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

جنایت ساعت: ۱۰:۱۷

گزارش در خصوص حمله رژیم صهیونیستی
اسرائیل و آمریکا به ورزشگاه لامرد
(۹ اسفند ۱۴۰۴)

معاونت امور حقوقی و بین المللی
(شهریور ۱۴۰۵)

هدف و دامنه گزارش

در تاریخ ۹ اسفندماه ۱۴۰۴، طی حملات مشترک آمریکا و رژیم صهیونیستی اسرائیل به جمهوری اسلامی ایران ورزشگاه شهر لامرد در استان فارس، هدف چهار فروند موشک نسل جدید PrSM قرار گرفت. این حمله به دلیل ماهیت سلاح و زمان اصابت (ساعات پرتدد روز)، منجر به شهادت حداقل ۲۱ شهروند عادی از جمله کودکان ورزشکار و زخمی شدن ۱۷۰ فرد دیگر شد. اثر ناشی از انفجار هوایی موشک و پخش ۱۸۰ هزار ساچمه تنگستنی در نقاط مختلف از جمله سالن ورزشی کودکان، بافت مسکونی و سایر مراکز شهر، همگی بر بکارگیری موشکی جدید با عنوان PrSM دلالت دارد. طبق قواعد حقوق بین الملل، بکارگیری این سلاح ضد نفر در مناطق مسکونی نقض فاحش اصول تفکیک، تناسب، احتیاط و مصداق محرومیت افراد از حق حیات است و براساس ماده ۸ اساسنامه رم، جنایت جنگی آشکار به حساب می آید.^۱

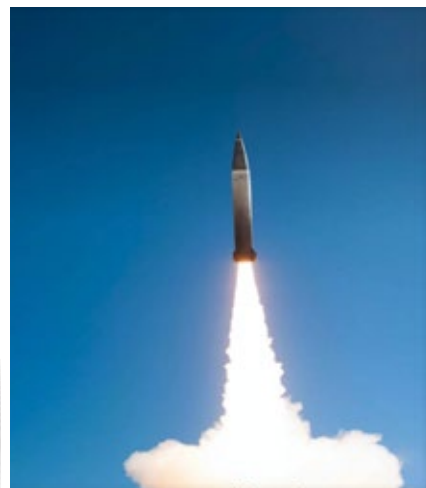
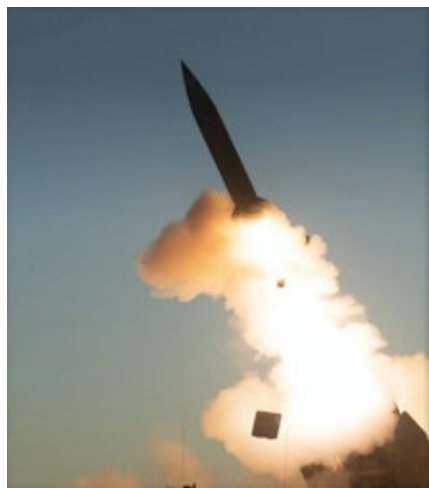
۱. مجله تخصصی حقوق بین الملل just security، در دو گزارش مجزا در بخش Early Edition و دیگری در قالب یک مقاله تحلیلی عمیق به بررسی الزامات قانونی پنتاگون برای ارزیابی حقوقی تسلیحات جدید مانند PrSM پرداخته و پیامدهای اصابت آن به ساختارهای غیرنظامی لامرد را از منظر حقوق جنگ (Law of War) تحلیل کرده است.

شهر لامرد که در جنوب استان فارس قرار دارد یک شهر غیرنظامی با بافت عمدتاً مسکونی، تجاری و تفریحی است. حمله به ورزشگاه لامرد در ساعات میانی روز (حدود ساعت ۱۷:۱۰) رخ داد، زمانی که آنجا مملو از اعضای تیم‌های ورزشی نونهالان و کودکان بوده و خیابان‌های اطراف نیز به دلیل تردد عادی شهروندان از جمعیت نسبتاً بالایی برخوردار بوده است. این جنایت نشان‌دهنده بی‌توجهی آشکار به اصل احتیاط در حمله و عامدانه بودن آن توسط آمریکا است.

..... آناتومی فنی و بالستیک موشک PrSM

موشک PrSM که توسط شرکت لاکهید مارتین ساخته شده است، به عنوان جانشین نسل قدیمی‌تر موشک‌های ATACMS طراحی گردید. نکته حائز اهمیت آنکه این موشک بالستیک کوتاه‌برد در تجاوز اخیر علیه ایران برای نخستین بار در میدان نبرد واقعی مورد استفاده قرار گرفته شده است.^۲ براساس گزارش فرماندهی مرکزی ایالات متحده (سنتکام)، پرتاب موشک‌های PrSM در ساعات اولیه عملیات علیه ایران انجام شده و ارتش آمریکا از این رویداد به عنوان یک «نقطه عطف تاریخی» و اثبات «قابلیت ضربه‌زنی بی‌رقابت در عمق» یاد کرده است. استفاده از سلاحی که پیش از این هرگز در شرایط واقعی جنگی آزمایش نشده، در بافت مسکونی و تفریحی شهر لامرد تلفات گسترده غیرنظامیان را به همراه داشته است. ریسکی که پنتاگون آگاهانه آن را پذیرفت و پیامد آن را در لامرد به طرز فاجعه‌باری رقم زد.

۲. سازمان ناظر بر تسلیحات متن‌باز (OSMP) در گزارش خود با انطباق ویدئوی شلیک موشک از سامانه هایمارس (HIMARS) توسط سنتکام و بقایای انفجار در لامرد، تأیید کرده که ارتش آمریکا برای نخستین بار در یک نبرد واقعی از موشک «پریسم اینکرمنت وان» استفاده کرده است. همچنین خبرگزاری آناتولی گزارش تفصیلی به نقل از واشنگتن پست و بررسی‌های نیویورک تایمز، استفاده پنتاگون از موشک‌های آزمایش نشده و جدید بالستیک کوتاه‌برد پریسم (PrSM) در حمله ۲۸ فوریه به سالن ورزشی و مدرسه ابتدایی در لامرد را پوشش داده است.

انفجار در میانه هوا (Air-burst Technology)

در بررسی‌های صورت گرفته از مناطق مسکونی و ورزشگاه لامرد، هیچ اثری از گودال‌های عمیق ناشی از انفجار یا فروریختن کامل سازه‌ها دیده نشده و تنها تخریب مشهود یک حفره بسیار کوچک با قطری کمتر از ۵۰ سانتی‌متر در گوشه سقف ساختمان بوده است. این در حالی است که در حملات موشکی یا بمباران‌ها همواره تخریب گسترده فیزیکی به وجود می‌آید؛ ولیکن در لامرد خسارت سازه‌ای بسیار کم، اما تلفات انسانی بسیار بالا بود که این الگو دقیقاً با ویژگی فنی موشک PrSM مطابقت دارد.^۳

برخلاف موشک‌های بالستیک سنتی که متکی بر جرم کلاهی و انفجار شدید ناشی از برخورد هستند، موشک PrSM مجهز به فیوز مجاورتی راداری است که فاصله آن را تا سطح زمین یا

۳. کارشناسان متخصص بی‌بی‌سی در حوزه سلاح و تجهیزات نظامی دو گزارش در تاریخ ۲۸ مارس و ۳ آوریل ۲۰۲۶ در این زمینه منتشر نمودند و طی بررسی‌ها و ادله موجود اثبات نموده‌اند که موشک اصابت شده به لامرد با مشخصات موشک پرسم مطابقت دارد.

سقف ساختمان‌ها با دقت میلی‌متری سنجش می‌کند. این فیوز در ارتفاع بهینه (معمولاً بین ۲۰ تا ۵۰ متری سطح زمین) فعال شده و موشک پیش از برخورد فیزیکی با هدف، در میانه هوا منفجر می‌شود. این مکانیسم، مزیت تدارکاتی مهمی برای ارتش‌ها دارد: انرژی انفجار به جای جذب شدن در خاک یا بتن، به طور کامل در اتمسفرها می‌شود و حداکثر آسیب را به اهداف نرم مانند نیروهای انسانی و تجهیزات بدون زره وارد می‌آورد.^۴

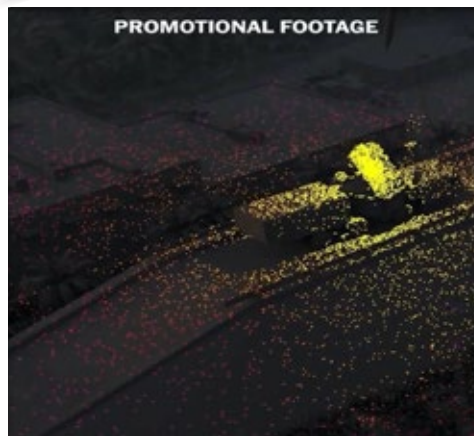
باران ساچمه‌های مرگبار (Anti-personnel Blast)

موشک PrSM برای تخریب فیزیکی ساختمان‌ها طراحی نشده است، بلکه درست قبل از برخورد فیزیکی با هدف، در میانه هوا منفجر می‌شود. براساس اسناد شرکت سازنده، موشک پرپسم پس از انفجار در هوا، موجی متشکل از ۱۸۰,۰۰۰ ساچمه و ترکش پیش‌ساخته^۵ را با سرعت و شدت بالا در تمامی جهات پرتاب می‌کند. این ترکش‌ها معمولاً از جنس تنگستن

۴ . رسانه بین‌المللی WION هندی با انتشار یک گزارش ویدئویی و تحلیلی، یافته‌های نیویورک تایمز را بازتاب داد و به مکانیزم انفجار مجاورتی (Airburst) موشک فوق‌پیشرفته آمریکایی بر فراز سالن ورزشی و مدرسه همجوار در لامرد و تأثیر ترکش‌های تنگستنی آن بر روی غیرنظامیان پرداخت.

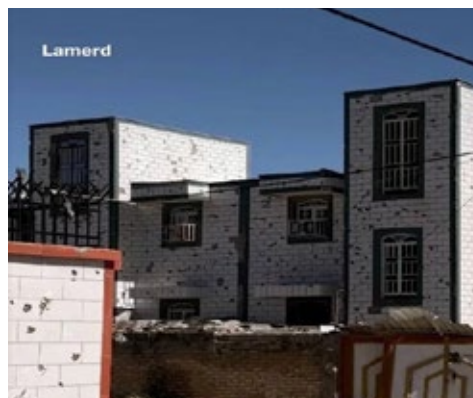
۵ . Pre-formed Fragments

یا فولاد سخت هستند و شکلی هندسی (اغلب مکعب مستطیل یا کروی) دارند که بیشترین ضریب نفوذ را ایجاد می کنند. سرعت این ساچمه ها در لحظه انفجار به ۵ تا ۷ ماخ (بیش از ۶,۰۰۰ کیلومتر بر ساعت) می رسد که انرژی جنبشی عظیمی به همراه دارد.

اگرچه این فناوری آسیب ساختاری شدیدی به جا نمی‌گذارد، اما ساچمه‌های آن به راحتی از دیوارهای گچی و آجری، شیشه‌های دوجداره، بدنه خودروها و حتی دیوارهای بتنی نازک عبور می‌کنند و عملاً به یک سلاح ضد نفر بسیار بیرحم تبدیل می‌شوند. آثار به جا مانده از اصابت موشک‌ها به لامرد کاملاً تأیید می‌کند که موشک‌ها پیش از رسیدن به زمین در هوا منفجر شده و بارانی از ترکش را هدایت کرده‌اند. در این موشک ابتدا یک نقطه نوری کوچک در آسمان دیده می‌شود که با سرعت بالا به سمت زمین حرکت می‌کند. سپس، ناگهان یک فلاش نوری شدید (ناشی از انفجار اولیه) در میانه هوا رخ می‌دهد و بلافاصله پس از آن صدای انفجار و سپس صدای برخورد هزاران ترکش به سطوح مختلف شنیده می‌شود. بدنه اصلی موشک هرگز به زمین نمی‌رسد و اثری از آن یافت نمی‌شود. نکته حائز اهمیت در این موشک، هدف قرار دادن انسان‌ها و ایجاد تلفات انسانی در مقیاس بالا است.

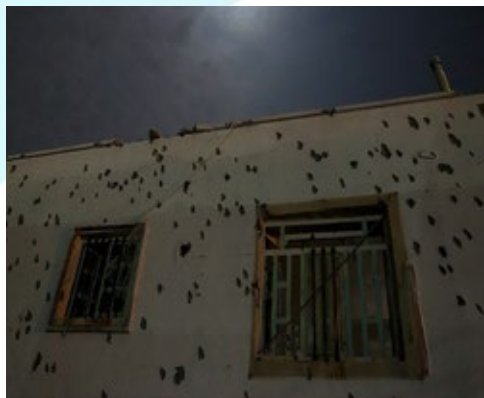

اثر انحصاری سلاح (Forensic Signature) و اثر غربالی (Sieve Effect)

در لامرد، در بخشی از یک خیابان مسکونی (در خیابان امیری)، حداقل ۲,۰۰۰ نقطه اصابت ساچمه روی زمین آسفالت، بدنه خودروهای سواری پارک شده و یک تانکر سوخت محلی (تانکر توحید) شمارش شد. این نقاط اصابت، قطرهایی بین ۵ تا ۱۵ میلی‌متر دارند و با فواصل چند سانتی‌متری از یکدیگر پراکنده شده‌اند.

همچنین، روی دیوارهای یک ردیف از خانه‌های مسکونی ۷۰۰ نقطه برخورد ایجاد شده است. تابلوهای کسب و کارهای محلی از جمله سالن زیبایی (آرایشگاه عروس شرق)، آژانس املاک (املاک شیردل) و آژانس مسافرتی نیز به صورت مشخص سوراخ سوراخ شده بودند. در برخی موارد، ساچمه‌ها از یک دیوار عبور کرده، سپس از دیوار مجاور نیز گذشته و در دیوار سوم فرو رفته‌اند.

این الگو که در اصطلاح نظامی و جنایی «اثر غربالی» (Sieve Effect) یا «پوکمارک» (Pockmark Pattern) نام دارد، ویژگی انحصاری موشک پریسم است و با انیمیشن‌های تبلیغاتی رسمی شرکت لاکهید مارتین و گزارش‌های میدانی از دیگر کاربردهای این موشک (مانند غزه) کاملاً مطابقت دارد.

مشخصات فنی و رفتاری موشک نسل جدید Prism در محیط شهری

شاخص فنی	تشریح عملکرد و بستر عملیاتی در لامرد
نوع فیوز	مجاورتی راداری با سنجش میلی متری ارتفاع از سطح ابنیه
ارتفاع انفجار	فعال سازی در ارتفاع ۲۰ تا ۵۰ متری جهت رهاسازی کامل انرژی در اتمسفر
تعداد ترکش‌ها	انتشار هدایت نشده ۱۸۰۰۰ ساچمه پیش ساخته
متالوژی ساچمه‌ها	آلیاژ تنگستن و فولاد سخت با هندسه مکعب مستطیل یا کروی جهت حداکثر نفوذ
سرعت اولیه اصابت	شتابی معادل ۵ تا ۷ ماخ (بیش از ۶۰۰۰ کیلومتر بر ساعت در لحظه رهاسازی)

..... بررسی اهداف احتمالی جنایت

همه شواهد بر عامدانه هدف قرار دادن ورزشگاه لامرد و مورد هدف قرار گرفتن غیرنظامیان دلالت دارد. چهار موشک شلیک شده به ترتیب به این مکان ها اصابت شده است که همگی در فاصله نزدیکی از هم قرار دارند:

موشک اول: به یک مجتمع مسکونی در بلوار اصلی شهر

موشک دوم: منطقه مسکونی ترخندب

موشک سوم: منطقه مسکونی ایثار

موشک چهارم: سالن ورزشی کودکان لامرد

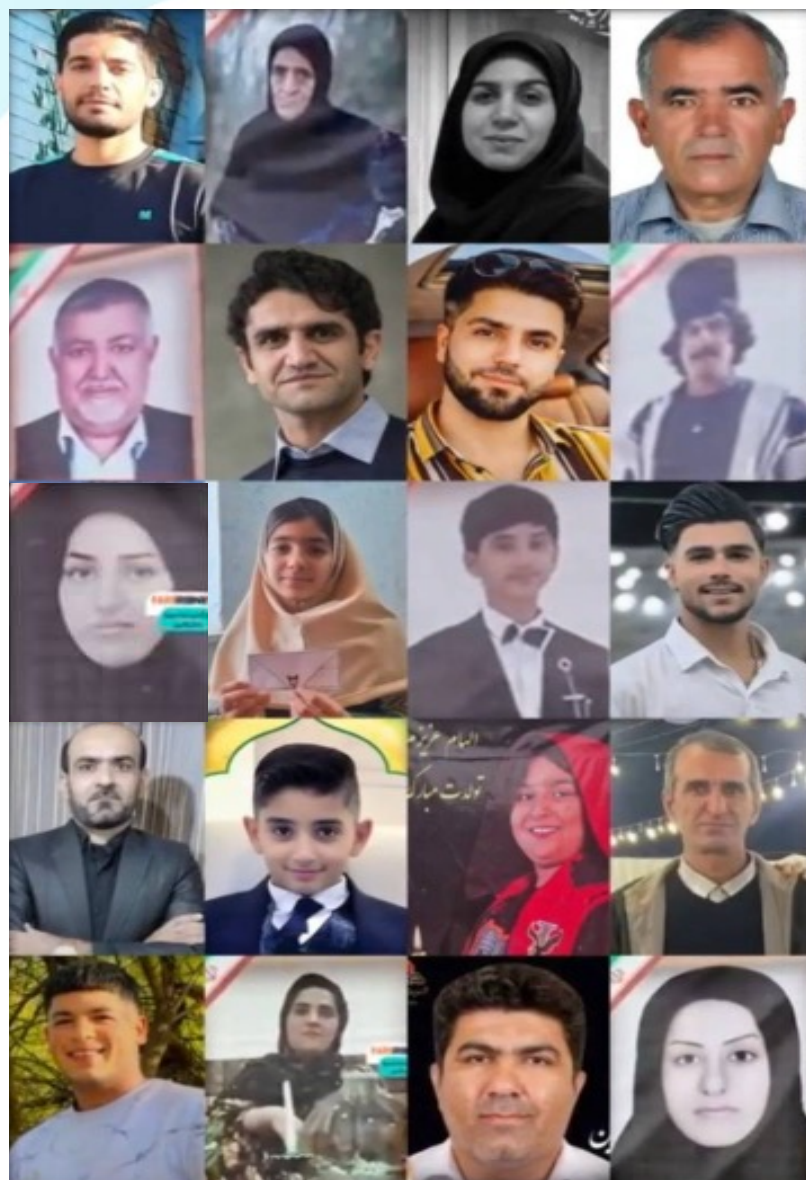

شهداء و مجروحین جنایت لامرد

براساس گزارشات، تمامی قربانیان این جنایت از میان شهروندان عادی بوده‌اند. آوینا برزگر کوچک‌ترین قربانی این حادثه بوده که تنها دو سال داشته و در زمان حمله در مقابل خانه خود در حیاط مشغول بازی بود که یک ساچمه از دیوار حیاط عبور کرده و مستقیماً به ناحیه قفسه سینه او اصابت نمود. او بر اثر شوک هموراژیک و پارگی آئورت، شهید شد. از سوی دیگر، اعضای تیم والیبال دختران (متوسط سنی ۱۴ تا ۱۶ سال) در داخل سالن مرکز ورزشی مشغول تمرین بودند که موشک در بالای سرشان منفجر شد. سقف کاذب سالن فرو ریخت و صدها ساچمه از سقف عبور کرده و به درون سالن هجوم آوردند. حداقل دو تن از دختران این تیم (هلم‌ا احمدزاده^۶ و الهام ظاهری) فوراً شهید شدند و شمار زیادی (دستکم ۱۵ نفر) به شدت مجروح شدند که برخی از آن‌ها دچار قطع عضو شدند.

۶. هلم‌ا احمدزاده به همراه ۲۵ الی ۲۶ والیالیست دیگر در زمان حملات به لامرد در ورزشگاه بودند و هنگامی که صدای ۳ اصابت موشک شنیده می‌شود، آنها به توصیه مربی خود به بیرون ورزشگاه می‌روند ولی وقتی با صحنه دود و انفجار روبرو می‌شوند به داخل ورزشگاه برمی‌گردند، در این زمان چهارمین موشک به ورزشگاه اصابت می‌کند و هلم‌ا احمدزاده در اثر اصابت ساچمه به دهانه قلب، به شهادت می‌رسد.

موشک چهارم ساچمه‌های خود را بر روی زمین فوتبال سر بازیخت که کودکان ۸ تا ۱۲ ساله در آن مشغول تمرین بودند و تقریباً ۱۷ الی ۱۸ نفر بودند. در این نقطه، دو کودک (از جمله ایلیا خاتمی) و مربی آنها شهید شدند.

همچنین، ترکش‌های ناشی از انفجار موشک سوم به پیاده‌رو و ساختمان مجاور مرکز انتقال خون سرایت کرد. پسر نهبان این مرکز (نوجوان ۱۷ ساله‌ای که در محوطه بیرونی منتظر پدرش بود) بر اثر اصابت یک ترکش به ناحیه سر شهید شد.

در مجموع، این حمله حداقل ۲۱ شهید غیرنظامی بر جای گذاشت که ۱۹ نفر در زمان حمله و ۲ نفر، روز بعد شهید شدند. اسامی برخی شهداء شامل زهرا غلامی، الهام زائری، رباب دهدشتی، سیاوش شهبازی، ایلیا حاتمی، جعفر حاتمی، عابدین غریب دوست، حسین ابراهیمی، محمد نجفی، رحمان منصوری، سید اصغر موسوی، سکینه شعبانی، زهرا اسدی نژاد، علیرضا عباسی، هلمّا احمدزاده، معصومه منفرد، ابوذر امیری، فرهاد نجفی می باشد. مقامات بهداشتی محلی، زخمی شدن ۱۷۰ نفر دیگر را تأیید کردند که بسیاری از آنها با از کار افتادگی اندام، آسیب نخاعی و نابینایی دست و پنجه نرم می کنند.^۷ این جنایت جنگی به گونه ای بود که یک دختر ۱۴ ساله به شکل کامل قطع نخاع شده و دختر ۱۴ ساله دیگر دو چشم خود را به شکل کامل از دست داده است.

۷. نشریه بین المللی پنی شفق ترکیه آمار جان باختگان نوجوان در سالن ورزشی لامرد را عنوان کرده و این اقدام را بی پروایی نظامی آمریکایی ها دانسته که می تواند منطقه را به آتش بکشاند.

..... مستندات تخریب زیرساخت‌های شهری (امضای موشک پریسم)

طبق مستندات موجود، حجم وحشتناکی از آسیب‌های نقطه‌ای وجود دارد که مستقیماً انفجار موشک پریسم را اثبات می‌کند. تنها در یک بخش کوتاه (حدود ۱۵۰ متر) از خیابان امیری لامرد، به تنهایی حداقل ۲,۰۰۰ نقطه اصابت ساچمه روی زمین آسفالت، بدنه‌های خودروهای سواری و یک تانکر نفت مجاور (تانکر توحید) شمارش شده است. این تانکر که حامل هزاران لیتر سوخت بود، بر اثر اصابت ترکش‌ها دچار نشت گسترده شد و آتش گرفت؛ خوشبختانه آتش‌نشانان محلی پیش از انفجار تانکر موفق به مهار آتش شدند. این الگو نشان از «آبکش شدن» کامل منطقه دارد، به این معنا که هیچ نقطه‌ای در شعاع انفجار از گزند ساچمه‌ها در امان نمانده است.

یک بلوک کامل از کسب و کارهای محلی در خیابان امیری آسیب دیده‌اند. سوراخ‌های ناشی از ساچمه بر تابلوی یک سالن زیبایی به وضوح مشهود است. این تابلو که از جنس پلکسی‌گلاس ضخیم است، دارای بیش از ۵۰ سوراخ ریز است که در یک الگوی نسبتاً منظم پراکنده شده‌اند. ساچمه‌ها حتی به داخل سالن نفوذ کرده‌اند. آژانس املاک نیز دقیقاً همین‌الگو را نشان می‌دهد؛ درب شیشه‌ای ورودی به کلی خرد شده و دیوارهای داخلی دارای ده‌ها سوراخ ریز است. آژانس مسافرتی مجاور نیز به همین سرنوشت دچار شده است. در یک ردیف از خانه‌های مسکونی (حدود ۸ واحد مسکونی پشت سرهم) ۷۰۰ نقطه برخورد ساچمه شمارش شد، در حالی که تعداد واقعی قطعاً بسیار بیشتر است و کل نماهای شمالی، شرقی و غربی این ساختمان‌ها به طور یکسان آسیب دیده‌اند. دیوارهای برخی از این خانه‌ها آنقدر سوراخ شده‌اند که از یک طرف خانه، طرف دیگر آن دیده می‌شود.

همین الگوی تخریب نقطه‌ای در چندین محله دیگر لامرد (از جمله محله مطهری و محله فلسطین) نیز تکرار شده است. این الگوی یکسان در نقاط مختلف شهر، هرگونه احتمال خطای تصادفی یا نقص فنی را به کلی رد می‌کند و به وضوح، نشان‌دهنده یک حمله هماهنگ با سلاحی با ویژگی‌های فنی خاص است.

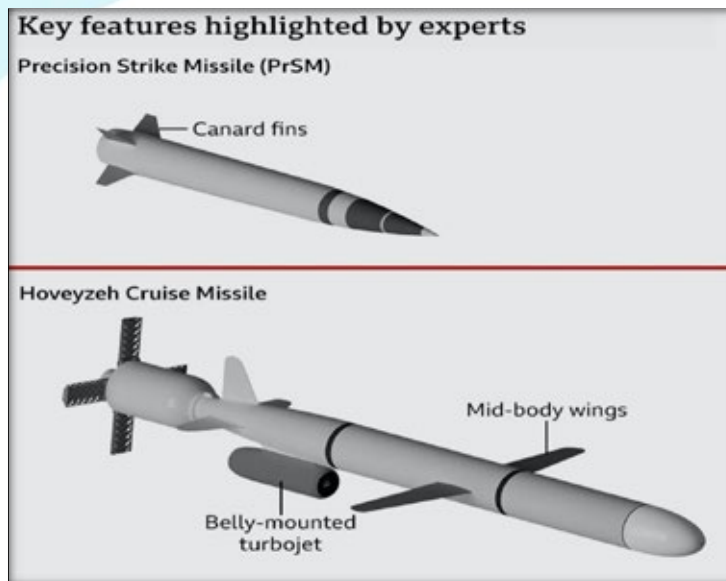
..... تحلیل نقش پنتاگون در حمله به ورزشگاه لامرد

علیرغم وجود تمامی شواهد بر عامدانه بودن و استفاده آزمایشی از موشک PrSM در لامرد، وزارت جنگ ایالات متحده در بیانیه‌های رسمی^۸ خود به طور کامل حمله به لامرد در آن روز را تکذیب کرده و مدعی شد خسارات وارده ناشی از نقص فنی موشک‌های پدافندی ایران یا شلیک موشک‌های خود ایران به این شهر بوده است.^۹ این ادعا از چند جهت قابل نقد و رد است:

۱- عدم تطابق فنی: تطابق کامل تصاویر میدانی از الگوی تخریب در لامرد با ویژگی‌های فنی تسلیحات آمریکایی (موشک PrSM) این ادعا را رد می‌کند. هیچ موشک پدافندی شناخته شده ایرانی (مانند صیاد، سوم خرداد، هویزه و ...) چنین الگوی تخریبی از خود بر جای نمی‌گذارد. موشک‌های پدافندی معمولاً کلاهک‌های انفجاری نسبتاً کوچکی دارند که برای منهدم کردن هدف هوایی طراحی شده‌اند و در صورت سقوط روی زمین یک گودال نسبتاً کوچک اما متمرکز ایجاد می‌کنند، نه هزاران سوراخ ریز در شعاع صدها متری. علاوه بر این، موشک‌های پدافندی به فیوز مجاورتی مجهز هستند که در نزدیکی هدف هوایی منفجر می‌شود، نه در ارتفاع ۲۰ تا ۵۰ متری سطح زمین. ثبت انفجار در میانه هوا در ویدیوهای شهروندان لامرد، دقیقاً مطابق با مشخصات فیوز مجاورتی موشک‌های تهاجمی مانند PrSM است، نه موشک‌های پدافندی.

8 . <https://web.archive.org/web/20260401110242/https://www.centcom.mil/MEDIA/PRESS-RELEASES/Press-Release-View/Article/4448978/centcom-refutes-media-claims-of-us-strikes-in-lamerd-iran/>

۹ . در این زمینه روزنامه نیویورک تایمز و بی بی سی در گزارش خود به بررسی تطبیقی موشک اصابت شده به لامرد پرداختند و با ذکر دلایل مذکور، اثبات نموده‌اند که این هدف گیری عامدانه توسط آمریکا با استفاده از موشک پریسم بوده است.

۲- تقارن زمانی عملیاتی: تقارن زمانی این حمله با بمباران صبحگاهی مدرسه شهر میناب و سایر حملات هماهنگ در آن روز در چندین نقطه دیگر ایران، نشان‌دهنده یک زنجیره عملیاتی تهاجمی واحد با برنامه‌ریزی قبلی است. تصادفی بودن یا نقص فنی نمی‌تواند چنین هماهنگی زمانی و جغرافیایی پیچیده‌ای را توضیح دهد.

۳- مسیر پرواز موشک: طبق تصاویر ضبط شده، موشک‌ها از سامانه متحرک HIMARS در خاک کشورهای غربی خلیج فارس پرتاب شده‌اند و پس از طی مسافتی بیش از ۶۰۰ کیلومتر در امتداد یک مسیر بالستیک، از سمت شمال غربی وارد حریم هوایی شهر لامرد شده است. تحلیل تطبیقی خط الرأس کوه‌ها و گوشه ساختمان‌ها در فیلم‌های ضبط شده از حادثه، این جهت ورود را به طور دقیق مشخص کرده است. انتخاب این جهت ورود (شمال غربی) از نظر استراتژیک حائز اهمیت است، زیرا با موقعیت

پایگاه‌های نظامی آمریکا در کشورهای غربی خلیج فارس از جمله کویت، بحرین و امارات متحده عربی کاملاً منطبق است؛ مناطقی که پیش از این نیز سامانه‌های موشکی هایمارس در آنها مستقر بوده و برد عملیاتی موشک PrSM (بیش از ۶۴۰ کیلومتر) نیز کاملاً به لامرد می‌رسد. این موشک پس از پرتاب سریع، یک مسیر پروازی بالستیک کوتاه‌برد، شبه‌بالستیک و کم‌ارتفاع (Quasi-Ballistic) را بر فراز آسمان خلیج فارس طی کرده و با بهره‌گیری از سیستم هدایت ترکیبی (GPS مصون از جنگ الکترونیک و هدایت اینرسیایی) و سرعت هایپرسونیک (بیش از ۵ ماخ)، در فاز نهایی پروازی خود با مانورپذیری بالا و از سمت جنوب / جنوب غربی وارد حریم هوایی لامرد شده و به دلیل زمان پرواز بسیار کوتاه (تنها چند دقیقه)، به لامرد اصابت کرده است.^{۱۰}

۱۰. در گزارشی که نیویورک تایمز در ۱۰ آوریل ۲۰۲۶ منتشر کرده به این موضوع پرداخته و بیان داشته که متناسب با شواهد و قرائن این موشک از خارج از ایران و از سمت کشورهای عربی هدایت و ارسال شده است.

۴- تایید کارایی در اسناد بودجه کنگره آمریکا: ارتش آمریکا نه تنها این سلاح را مؤثر می‌داند، بلکه به دلیل آنچه «کارایی بالا و دقت فوق‌العاده» می‌نامد، به دنبال چهار برابر کردن بودجه خرید موشک‌های پریسم برای سال مالی آینده است. اسناد بودجه‌ای منتشر شده توسط کنگره آمریکا نشان می‌دهد که بودجه درخواستی برای خرید موشک‌های PrSM از حدود ۵۰۰ میلیون دلار در سال جاری به بیش از ۲ میلیارد دلار در سال آینده افزایش یافته است. این افزایش بودجه، تأیید ضمنی کارایی عملیاتی این سلاح در میدان نبرد است و ادعای عدم استفاده از آن را نقض می‌کند. بنابراین، آنچه در لامرد رخ داد سندی آشکار از قربانی شدن غیرنظامیان توسط تسلیحات نوین هوشمند است.

..... نقض حقوق بین الملل بشردوستانه (نقض اصول بنیادین)

نقض اصل تفکیک (Principle of Distinction)

طبق ماده ۴۸ پروتکل اول الحاقی کنوانسیون‌های ژنو (۱۹۷۷)، طرفین مخاصمه باید همواره میان جمعیت غیرنظامی و رزمندگان تفکیک قائل شوند. همچنین، ماده ۵۱ بند ۲ همین پروتکل، حملات کورکورانه^{۱۱} را ممنوع می‌کند. حمله به ورزشگاه کودکان و مکان‌های غیرنظامیان لامرد که شامل ورزشگاه و زمین فوتبال، محوطه مرکز انتقال خون و بافت مسکونی-تجاری میشد، مصداق بارز عدم تفکیک است. طبق قاعده ۷

11 . Indiscriminate Attacks

حقوق بشردوستانه عرفی کمیته بین‌المللی صلیب سرخ (ICRC) استفاده از تسلیحاتی که اثرات آن‌ها قابل محدود کردن به هدف نظامی نیست و ذاتاً کورکورانه عمل می‌کنند، در مخاصمات مسلحانه ممنوع هستند. لذا، موشک PrSM به دلیل رهاسازی ۱۸۰ هزار ساچمه در فضای باز شهری که قابلیت هدایت یا کنترل پس از انفجار را ندارند، ذاتاً کور^{۱۳} محسوب می‌شود. این موشک نمی‌تواند میان یک کودک در حال بازی، یک سرباز مسلح، یا یک دیوار بتنی تفاوت قائل شود. بنابراین، استفاده از آن در هر منطقه شهری مسکونی به خودی خود نقض اصل تفکیک است.

نقض اصل تناسب (Principle of Proportionality)

ماده ۵۱ بند ۵ (ب) پروتکل اول الحاقی کنوانسیونهای ژنو که مربوط به حمایت از قربانیان مخاصمات مسلحانه بین‌المللی است^{۱۳}، حملاتی را ممنوع می‌کند که تلفات اتفاقی غیرنظامیان در آن‌ها نسبت به مزیت نظامی مستقیم و ملموس مورد انتظار، مفرط^{۱۴} باشد. این اصل نیازمند موازنه‌ای میان خسارت جانبی پیش‌بینی‌شده به غیرنظامیان و ارزش نظامی هدف است. در این زمینه، چند نکته حائز اهمیت وجود دارد: منطقه هدف، یک منطقه مسکونی متراکم با غیرنظامیان بسیار بوده است.

زمان حمله ساعات میانی روز بوده که انتظار می‌رفته غیرنظامیان در خارج از منازل، مراکز تجاری و تفریحی حضور داشته باشند.

سلاح انتخاب شده (موشک PrSM) با ۱۸۰,۰۰۰ ساچمه کور به طور پیش‌فرض تلفات

12 . Inherently Indiscriminate

13 . Protocol Additional to the Geneva Conventions of 12 August 1949, and relating to the Protection of Victims of International Armed Conflicts

14 . Excessive

گسترده غیرنظامیان را ایجاد می کند. ترکیب این عوامل به وضوح نشان می دهد که تلفات پیش بینی شده (دستکم ده ها غیرنظامی) غیرقابل توجیه بوده است. شهادت آوینا برزگر (کودک دو ساله)، دانش آموزان ورزشکار و پسر نگهبان مرکز انتقال خون، تأیید عملی این عدم تناسب فاحش است.

نقض اصل احتیاط در حمله (Principle of Precautions in Attack)

ماده ۵۷ پروتکل اول الحاقی کنوانسیونهای ژنو، فرماندهان نظامی را موظف می کند همه اقدامات ممکن^{۱۵} را برای به حداقل رساندن تلفات غیرنظامیان و خسارات به اموال غیرنظامی به کار گیرند. این اقدامات شامل انتخاب مناسب سلاح، انتخاب مناسب زمان و مکان حمله، هشدار قبلی به غیرنظامیان در صورت امکان و تأیید مجدد ماهیت هدف بلافاصله قبل از حمله است.

در حمله به لامرد، هیچ یک از این موارد رعایت نشده است. انتخاب موشک PrSM با شعاع پراکندگی وسیع و طراحی ضد نفر برای شلیک به یک منطقه شهری مملو از جمعیت غیرنظامی به جای استفاده از سلاح های نقطه زن دقیق با کلاهک محدود (مانند موشک های هلفایر یا بمب های هدایت شونده کوچک)، خود نقض آشکار تعهد به انتخاب سلاح مناسب است. زمان حمله (ساعات میانی روز) به جای شب یا ساعات خلوت نشان دهنده عدم توجه به کاهش تلفات غیرنظامیان است. هیچ هشدار یا به غیرنظامیان لامرد داده نشد و در نهایت، منجر به تلفات غیرنظامیان زیادی می شود. به عبارت دیگر، انتخاب این سلاح در این زمان و مکان اثبات می کند که هیچ اقدامی جهت کاهش تلفات انسانی صورت نگرفته، بلکه متد انتخاب شده ذاتاً با هدف ایجاد تلفات گسترده فردی بوده است.

15 . Feasible Precautions

.....نقض حقوق بشر بین‌المللی (International Human Rights Law)

محرومیت خودسرانه از حق حیات (ماده ۶ میثاق ICCPR)

یکی از دستاوردهای مهم حقوق بین‌الملل معاصر، هم‌پوشانی حقوق بشر بین‌المللی (IHRL) و حقوق بشردوستانه بین‌المللی (IHL) در زمان مخاصمات مسلحانه است. در این زمینه، دیوان بین‌المللی دادگستری (ICJ) در نظریه مشورتی خود در سال ۱۹۹۶ در مورد قانونی بودن استفاده از سلاح‌های هسته‌ای صراحتاً اعلام کرد که میثاق بین‌المللی حقوق مدنی و سیاسی (ICCPR) در زمان جنگ از بین نمی‌رود و مفاد آن (از جمله حق حیات در ماده ۶) همچنان قابل اعمال است، هرچند تفسیر آن باید با قواعد ویژه مخاصمات مسلحانه هماهنگ شود.

کمیته حقوق بشر سازمان ملل متحد در تفسیر عمومی شماره ۳۶ (۲۰۱۸) که به طور خاص به حق حیات اختصاص دارد، با صراحت بیشتری اعلام می‌کند که به کارگیری تسلیحات کورکورانه با آثار گسترده و غیرقابل کنترل در مناطق مسکونی شهری که منجر به مرگ غیرنظامیان می‌شود، مصداق بارز محرومیت خودسرانه از حیات است. شهادت غیرنظامیان لامرد نمونه کامل این وضعیت است. زیرا با شلیک موشک PrSM در روز به بافت مسکونی، مرگ شهروندان غیرنظامی نه یک حادثه پیش‌بینی نشده، بلکه یک

نتیجه کاملاً پیش‌بینی‌پذیر و قطعی بوده است؛ زیرا برای هر فرمانده نظامی قابل پیش‌بینی است که رهاسازی ۱۸۰,۰۰۰ ساچمه بر روی یک شهر مسکونی در روز باعث کشته شدن ده‌ها غیرنظامی از جمله کودکان می‌شود. بنابراین، این اقدام مصداق «خودسرانه بودن» به معنای حقوقی آن است.^{۱۶}

نقض کنوانسیون حقوق کودک (Convention on the Rights of the Child)

کنوانسیون حقوق کودک در مواد ۶ و ۳۸ خود، دولت‌ها را موظف به حفاظت از کودکان در مخاصمات مسلحانه می‌کند. ماده ۶ حق ذاتی کودک برای زندگی را به رسمیت می‌شناسد و ماده ۳۸ دولت‌ها را موظف می‌کند تمامی تدابیر عملی ممکن را برای حمایت از کودکان متأثر از مخاصمات مسلحانه اتخاذ کنند.

شلیک مستقیم موشک PrSM به سالن والیبال دختران (با اعضای ۱۴ تا ۱۶ سال) و زمین فوتبال کودکان (با اعضای ۸ تا ۱۲ سال) در لامرد، فاحش‌ترین نوع نقض این معاهده است. این اقدام نه تنها محافظت از کودکان را نادیده گرفته، بلکه آن‌ها را هدف مستقیم قرار داده است. این در حالی است که گزارش نماینده ویژه دبیرکل سازمان ملل در امور کودکان و مخاصمات مسلحانه در سال ۲۰۲۴ همچنین تأکید کرده است که هرگونه حمله به مدارس، زمین‌های بازی و مراکز ورزشی کودکان، حتی در صورت ادعای وجود هدف نظامی در مجاورت آن، باید به عنوان نقض جدی حقوق کودک تلقی شود، مگر آنکه خلاف آن به طور قطع ثابت شود.

۱۶. خبرگزاری رسمی شینهوا (Xinhua) چین حمله به این سالن ورزشی لامرد را نقض صریح هنجارهای بین‌المللی دانسته است.

..... مسئولیت کیفری بین‌المللی (دکترین مسئولیت فرماندهی)

بر اساس ماده ۲۸ اساسنامه رم دیوان کیفری بین‌المللی (ICC)، فرماندهان نظامی و مقامات عالیرتبه غیرنظامی در موارد زیر دارای مسئولیت کیفری انفرادی^{۱۷} هستند:

۱- اگر جرایمی در حیطه مسئولیت و کنترل مؤثر آن‌ها توسط نیروهای تحت امرشان مرتکب شوند؛

۲- اگر آن فرمانده می‌دانسته یا به دلیل شرایط، باید می‌دانسته که نیروهایش در حال ارتکاب یا در آستانه ارتکاب چنین جرایمی هستند؛

۳- اگر اقدامات لازم و معقول را برای پیشگیری یا سرکوب آن جرایم یا ارجاع موضوع به مقامات تحقیقاتی انجام نداده باشند.

در جنایت حمله به ورزشگاه لامرد، ارکان مادی و معنوی جرم جنایت جنگی به وضوح قابل احراز است. رکن مادی شامل شلیک موشک‌ها به منطقه مسکونی، شهادت ۲۱ غیرنظامی، استفاده از سلاح ذاتاً کورو عدم تفکیک میان اهداف نظامی و غیرنظامی است. رکن معنوی نیز از این جهت احراز می‌شود که فرماندهان سنتکام که دستور این حمله را صادر کرده‌اند، قطعاً از مشخصات فنی موشک PrSM (از جمله ۱۸۰,۰۰۰ ساچمه کورو

الگوی تخریب گسترده آن) آگاهی کامل داشته‌اند.^{۱۸} همچنین، آن‌ها از موقعیت جغرافیایی هدف (منطقه مسکونی-تجاری-تفریحی لامرد) و زمان حمله (ساعات میانی روز) آگاه بوده‌اند. بنابراین، آن‌ها می‌بایست پیش‌بینی می‌کردند که این حمله منجر به تلفات گسترده غیرنظامیان خواهد شد. عدم جلوگیری از این حمله یا صدور دستور آن، مصداق «بی‌توجهی مجرمانه»^{۱۹} یا حتی «سوء نیت عامدانه»^{۲۰} است.^{۲۱}

تلاش ارتش آمریکا برای چهار برابر کردن بودجه خرید موشک‌های پریسم برای سال مالی آینده، نشان‌دهنده پذیرش رسمی و عامدانه کارکرد این سلاح از سوی مقامات فرماندهی است. از سوی دیگر، استفاده از سلاحی با این حجم از قدرت کشتار ضد نفر در مناطق مسکونی، حاوی سوء نیت عامدانه است که مسئولیت کیفری فردی فرماندهان صادرکننده دستور را به همراه دارد.

۱۸ . خبرگزاری آر تی (RT): با تمرکز بر گزارش نیویورک‌تایمز، به این موضوع پرداخت که پنتاگون برای اولین بار یک موشک بالستیک فوق‌پیشرفته و آزمایش‌نشده در شرایط واقعی نبرد را روی یک هدف غیرنظامی (سالن ورزشی و مدرسه همجوار) آزمایش کرده و الگوهای پخش شدن ۱۸۰ هزار ترکش تنگستنی آن را نقد کرد.

19 . Reckless Disregard

20 . Intentional Malice

۲۱ . خبرگزاری تاس (TASS) این جنایت را «جنایت جنگی ساختاریافته» در لامرد دانسته و موضع دفاعی و انکار سنتکام را به نقل از واشنگتن پراز تناقض‌های دکترین نظامی آمریکا عنوان کرده است.

- حمله موشکی ارتش ایالات متحده به شهر لامرد به عنوان «حمله بی‌هدف و کورکورانه» طبقه‌بندی شده و براساس ماده ۸ اساسنامه رم دیوان کیفری بین‌المللی، مصداق بارز جنایت جنگی تلقی می‌شود. تکذیب رسمی پنتاگون با توجه به امضای انحصاری موشک PrSM الگوی تخریب یکسان در چندین نقطه و افزایش بودجه خرید این موشک توسط خود ارتش آمریکا، فاقد هرگونه اعتبار علمی و حقوقی است.

- الگوی حمله به مدارس و اماکن غیرنظامی در روز اول جنگ در دو شهر مختلف (میناب و لامرد) نشان دهنده یک راهبرد سیستماتیک است نه یک خطای نقطه ای و پراکنده که مستوجب پیگرد حقوقی و قانونی در عرصه بین‌المللی می باشد.

منابع:

- 1- BBC uses OSMP to investigate new U.S. missile, <https://osmp.ngo/citation/osmp-cited-in-report-on-deadly-u-s-ballistic-missile-strike-in-iran/>
- 2- «Video shows US missile likely used in deadly strike on Iranian town, experts say». BBC News. 2026-03-28. Retrieved 2026-04-03.
- 3-«Experts dispute US account of deadly Lamerd sports hall strike in Iran». BBC News. 2026-04-03. Retrieved 2026-04-03.
- 4- «Experts dispute US account of deadly Lamerd sports hall strike in Iran». www.bbc.com. 2026-04-03. Retrieved 2026-05-28.
- 5- Early Edition: April 1, 2026 - Just Security, <https://www.justsecurity.org/135416/early-edition-april-1-2026/>
- 6- Precision Strike Missiles in Iran War: Legal Review - Just Security, <https://www.justsecurity.org/135490/precision-strike-missile-iran-war-sports-hall/>
- 7- US PrSM Missile Hit Civilian Sites in Iran's Lamerd - WION on YouTube, <https://www.youtube.com/watch?v=HnBw9-yIZ3A>
- 8- New footage links US PrSM missiles to Iran's Lamerd civilian deaths, <https://www.ansarollah.com.ye/en/archives/797317>
- 9- «Iran condemns deadly U.S. bombing of sports hall». Xinhua News Agency. 2026-04-02. Retrieved 2026-04-13.

- 10- Anadolu Agency - Newly developed US missile struck Iranian sports hall, school in Lamerd: Report, <https://www.aa.com.tr/en/middle-east/newly-developed-us-missile-struck-iranian-sports-hall-school-in-lamerd-report/3884497>
- 11-Yeni Safak - US missile kills 21 civilians in Iran sports hall, Tehran says, <https://en.yenisafak.com/world/us-missile-kills-21-civilians-in-iran-sports-hall-tehran-says-3716598>
- 12- Experts dispute US account of deadly Lamerd sports hall strike in Iran». www.bbc.com.2026-04-03.Retrieved 2026-05-28.
- 13- Triebert, Christiaan; Ismay, John (2026-03-30). «New U.S. Missile Hit Iranian Sports Hall and School, Analysis Shows». The New York Times. ISSN 0362-4331. Retrieved 2026-04-03.
- 14- Rothwell, James (30 March 2026). «New US missile hit Iranian school». The Telegraph.Retrieved 2026-04-03.
- 15- TR (Russian Media), <https://www.youtube.com/watch?v=HnBw9-ylZ3A>

